

Zoo: «'Llepolies' és molt colorit i alegre, té la frescor del nostre primer disc»

Conversem llarg i profund amb la banda de Gandia sobre el seu nou treball

Zoo | Irene Bernad

Havia d'arribar la continuació del terrabastall que van suposar *Tempestes venen del sud* (Propaganda pel fet!, 2014) i *Raval* (Zoo, 2017), les referències fins ara de **Zoo** publicades pel segell Propaganda pel Fet! Després d'un disc en directe i l'aturada d'un any, la banda de la Safor ha llançat un tercer àlbum autoeditat amb el segell Zoo Records, l'esperat *Llepolies* (autoeditat, 2021), que recupera la immediatesa i frescor del seu debut. Parlem a les oficines de **Zoo** en un polígon de Palma de Gandia amb el cantant i compositor Toni Sánchez 'Panxo' i el saxofonista i productor Toni Fort 'Póllet'. El guitarrista Arnau Giménez, amb unes dècimes de febre, no hi pot assistir. És el signe dels temps, entrevista amb mascaretes en un espai ben ventilat, però el que **Zoo** proposa són unes lllaminadures terapèutiques lliures de covid i de pandèmia.

Com ha estat el procés de passar d'un any sabàtic a crear i gravar en l'era covid?

Toni Fort 'Póllet': Vam començar a treballar abans de l'aturada per la pandèmia. Arnau i jo ens passàvem tracks d'un minut amb les idees que sorgien. Panxo escollia les que creia que podien funcionar i va començar a escriure les cançons. I, mentrestant, jo anava pensant altres parts, com una coda per a una cançó incompleta... Va ser un poc així.

Toni Sánchez ?Panxo': Quan vam acabar la gira del 2019 ja teníem una mostra de cinc o sis cançons amb la idea i la melodia. Sobre això, gravava les tornades i les enviava als altres. Quan va començar l'any sabàtic ja havia escrit quatre o cinc tornades i al llarg del 2020 vam fer dues fases de preproducció en grup. La primera al març, en Carrícola, on llogàrem una casa rural i estiguérem una setmana, just abans del confinament. Tot el dia davant de l'ordinador, provant i gravant o donant forma a les primeres sis cançons.

Quines van ser les primeres?

P: Hi havia "Deixa'm que caiga", "Serenio", "Llepolies", "Diània", "Tir al ninot" i "La del futbol". Encara no estaven fetes ni "Avant" ni "Tobogan"... Però vam tornar molt feliços, amb la sensació que el disc estava ben encaminat, amb sis cançons que sonaven a nosaltres. Després va vindre el confinament, que va ser com un regal. Vaig pensar "Hòstia, en dos mesos acabem el disc".

T.F: De cop, vam tenir tot el temps del món per a produir el disc!

P: Clar, jo tenia en ma casa el micro i la targeta de so, i estàvem tot el dia enviant-nos material. Aquest disc l'hem produït Arnau i jo.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=__XcybBUzBA

Vau pensar que ja teníeu prou bagatge i que la producció de Mark Dasousa ja no aportaria res més?

P: Va ser un poc de tot. Tenim un local brutal. I el nostre tècnic, Yon Mikel, també té un estudi de gravació i moltes ganes de treballar. A més, avui en dia pots gravar un disc a ta casa i que sone perfecte. No m'abellia l'experiència d'anar i tornar durant dos mesos fins a Atomic Studio, a Ondara, com si fora un treball i gravar de dilluns a divendres com va ser amb Raval? És veritat que vam plantejar de fer nosaltres la preproducció, i si anàvem a Ondara que fora màxim una setmana. En Raval, Mark va ser el productor artístic del disc però ara no volíem aquesta figura sinó un productor tècnic. Si ens interessa traure la sonoritat que volem a les veus o els vents, anem a qui siga, al millor que hi haja.

T.F: A més, hem estat ficats al màxim en el projecte i el procés de creació mola molt més que quan hi ha un productor extern que no conviu amb el grup i que no sap què ens agrada. Per exemple, jo ja sé que no he d'enviar a Panxo una base de bachata. Tot i que està bé tenir algú que et done un altre punt de vista, aquest procés llarg d'un any ha anat bé que el duguerem nosaltres. Ha estat molt més relaxat i hem estat endollats tot el dia perquè no teníem res més a fer.

El disc és molt ric en arranjaments, hi ha molta varietat de recursos, sonoritats jazzístiques i soul, i fins i tot uns puntejats de guitarra molt treballats...

P: És que el treball de Póllet, que va entrar al grup amb el disc Raval, ha estat molt important. Abans, quan Arnau i jo portàvem el pes de fer els discos, la producció de Mark era molt important. Però ara Póllet estava molt motivat i és molt creatiu. Ha estat crucial. Els arranjaments quasi sempre han estat d'Arnau i seus, i en l'evolució dels vents ha tingut un paper molt important.

T.F: S'ha de dir també que fa poc vaig conèixer el baixista i productor Iñaki Marquiegui, que tocava amb **Txarango** i em van agradar molt els seus arranjaments. Un arranjador de vents et pot fer les seues aportacions, però la seva peculiaritat és que es va involucrar en el projecte, va analitzar els directes i va mirar d'entendre'ns per fer unes harmonitzacions a mida. Va veure que en **Zoo** són fonamentals els barítons i els trombons, i que no podia fer-nos sonar com una big band. Em vaig coordinar amb ell i el trombonista Marcos Úbeda, que també ens passava propostes, i això ha fet que el disc tinga una gran riquesa tímbrica.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=uFidI51D-ko>

El tema de les guitarres també està molt treballat. Suppose que Arnau Giménez hi ha tingut un paper destacat.

P: Exacte, tot és d'Arnau excepte unes guitarres molt subtils del tema "Avant", un rotllo molt **Jamiroquai**, una aportació del guitarrista Tato James, de **Ciudad Jara**, que és molt bo. Ho destaco perquè, per àrees, hem buscat l'ajuda d'alguns productors externs. I en el tema electrònic hem treballat amb Álvaro Sánchez (**Dremen**), amb qui ja vam fer alguna base del primer disc.

T.F: Lo bo del procés amb temps és que ens hem adonat del moment en què no arribàvem a més, tot i fer-hi moltes voltes. I aleshores hem buscat la persona que ens ha ajudat.

Les cançons de 'Raval' no eren tan immediates, vam aprendre a estimar-les. Però les de Llepolies entren de seguida, passa com amb el primer disc.

T.F: M'alegra que ho digues, pensava que mai més es produiria un impacte igual com el de *Tempestes vénen del sud*.

P: El que va passar amb el primer disc és que la frescor no venia tant per les cançons com per l'aparició sobtada d'un grup amb un disc que tenia cinc temes molt redons i amb alguna cosa que enganxava. No és comú en un primer disc. En Raval ja era impossible, perquè havíem perdut el factor sorpresa i potser les cançons estaven travessades per un ambient més grisenc.

'Raval' era un disc més pessimista?

P: Sí, pot ser. En canvi crec que *Llepolies* és un disc molt fresc, mol colorit i molt alegre. Té la frescor del nostre primer treball, però per unes causes ben diferents.

'Llepolies' té un punt de vitalisme i de positivitat. I no hi ha cap referència a la pandèmia. Per què?

P: Em vaig clavar en el cap que ni de conya faríem la més mínima referència a la pandèmia. No ja en les lletres, sinó en tota la campanya de llançament. Volem intentar passar per sobre d'açò, del ?si les circumstàncies ho permeten?. Ja ens ho sabem. Entenc que a algun grup que li agafara l'any passat en el procés de llançament s'haja hagut d'explicar... Però ara, quan la gent ja porta un any parlant de la pandèmia vint-i-quatre hores al dia... Està tot dit. No tenia la sensació que poguérem aportar cap altra cosa. Si no has de transmetre res i?lusionant... més val callar. A més, d'altra banda, em semblava un recurs massa fàcil.

En lloc d'això, en plena tercera onada vau llançar un primer single titulat "Avant", un tema ballable i irònic. Molt diferent del primer de Raval, "Cap per avall".

P: Va nèixer de la pandèmia, en un temps de confinament màxim. Se'm va ocórrer arran de les protestes pel confinament de la penya més reaccionària i negacionista... Hi havia un ambient molt crispat i poc propositiu, de mal rotllo. És una cançó identitària i terapèutica, que ape?la als nostres, però sense grans discursos ni proposant una solució concreta.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=5ssDyrjwvlc>

"Tir al ninot" té un aire de Los Chikos del Maíz, de crítica interna a l'escena musical: ?La fama es paga i qui paga mana'.

P: És una cançó rapera, un poc de vacile, amb un component identitari molt fort de classe. I també hi ha un poc d'efecte boomer, de fer-se gran. Per això reivindica els heavys i punkis dels vuitanta. Hi ha gent en el rap que ja fa anys que ho diu: molts dels que als noranta es burlaven dels rapers, en la darrera dècada s'han apuntat al carro del rap.

EL VIGILANT DE L'AMISTAT

Passa en tot el disc, però "Serenio" té un text molt treballat, amb referències curioses, d'haver-hi donat moltes voltes.

T.F: Jo crec que sí. Quan Panxo me la va enviar recorde que anava a comprar en el cotxe. I, abans de baixar, la vaig haver d'escoltar dues voltes més, perquè és una cançó densa que parla de moltes coses.

P: És una lletra bonica i sentida, que toca el tema de l'amistat, fent un para?lelisme amb l'ofici del

sereno, una romantització de la persona que tenia cura del barri. La veritat és que la vaig parir en mitja hora, la més ràpida del disc. Feia temps que tenia la tornada, i en l'estada a Carrícola va quedar acabada. Estic contentíssim del resultat, volia una cançó orgànica. Si li treus la veu sembla una mena de country, una cançó ?sudenyà' d'un paio tocant sol en el seu porxo...

T.F: A la vora del Mississipí! [Riuen]

És una rara avis en la vostra trajectòria.

P: Home i tant! No té producció electrònica.

T.F: De fet, ixen fins i tot les respiracions d'Arnau, perquè no les vam voler tocar.

P: I també hi ha un slide.

En el cas de "Llepolies", és una de les vostres millors cançons per les capes que té i per la simbologia que maneja.

P: És una cançó gastrosexual.

T.F: De fet, ja ens va arribar amb les idees molt definides. Després la vam produir molt, però el gruix ja venia en companyia de la lletra d'Arnau Giménez. A la cançó passen moltes coses, la lletra condueix l'oient a altres llocs sense haver de tornar. Arnau va dir que ho volia així, i a mi és una de les que més m'agraden del disc.

P: Fa un parell d'anys Arnau ja ens va dir que tenia una cançó molt guapa però molt popera sobre un rotllo ?gastrosexual'. La paraula ?llepolies' em va i?luminar, perquè és un concepte brutal. L'estrofa i la tornada són seues. I també els vents, que fan una melodia per a sempre. Arnau ha fet el mateix que en tots els seus discos amb **La Gossa Sorda**: la millor cançó. Com va passar amb "Esbarzers", i després amb "Cassalla Paradise"... Ell fa una aportació personal, no tant de treball coral. Arriba i ens etziba: "Aquesta és la meua idea", i després hi podem ficar cullerada, però no hi ha assemblearisme possible [riuen]. Si ha trobat una cançó que funciona, la té molt clara. I crec que aquesta melodia de vents acabaran tocant-la les xarangles.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=TDZmoOJUMPw>

És una cançó que genera eufòria.

P: Sí, crec que és la perleta del disc, i també "Deixa'm que caiga", que té moltes capes, una lletra molt críptica i un començament amb una mena de riff lo-fi..

P: És un berimbau, una mica filtrat.

T.F: Amb una octava per baix.

Què vol dir "Deixa'm que caiga"?

T.F: La cançó parla de salut mental, d'un brot psicòtic viscut des de dins. Em vaig inspirar en una lletra del cantant madrileny **Josele Santiago**, de la cançó "Fractales", un rotllo molt surrealista. Per això per a la producció del tema vam voler que els sons anaren cap ací i cap allà.

Zoo no ha perdut l'esperit crític, però hi ha major ús de l'humor. "La del futbol" comença amb l'entrenador argentí Àngel Cappa parlant de com el capitalisme adultera l'esport, i acaba cantant ?vint-i-dos cabrons encenent la grada, la gent malhumorada perquè no entra el balonet'.

P: M'ha eixit així, perquè no tenia ganes d'enfadar-me ni de donar massa receptes i solucions de res, ens abellia riure i ironitzar. I de fet, la lletra m'agrada molt perquè comença parlant de futbol i acaba amb els Borbons trincant. Vaig pensar si no calia triar un tema o l'altre per donar-li major coherència, però després vaig decidir que ja estava bé. No volia fer un tema monogràfic sobre monarquia o futbol. I el disc, pel que fa a lletres, m'ha costat menys, no estava en el rotllo de fer la frase més crucial de la història.

"Diània" és la pinzellada literària, amb un recitat de Josep Piera, una a?lusió a la nove?la d'Irene Solà Canto jo i la muntanya balla, referències al territori, flaires...

P: ...i fins a última hora va ser una cançó que estava descartada, perquè les estrofes no les havíem encarat al tema de "Diània", era més una reflexió autoreferencial sobre l'ofici d'escriure. Però posteriorment vam pensar que podíem escriure una cançó a partir del recull de poemes que va fer Josep Piera a Trobadors amb turbant (Edicions de 1984, 2017). En el llibre hi ha molta descripció del paisatge però des d'un punt de vista sensitiu, hedonista. I al tema també hi ha un sàmler de sitar...

T.F: A més, la lletra és sobre un concepte molt guapo, que ens allunya dels temes més típics. Es refereix als poetes que escrivien sobre els plaers de la vida.

Zoo Foto: Irene Bernad

"La dels Beatles" és la cançó d'un grup que ja no té cap complex, que es permet samplejar una icona pop. I cantar: 'Ja sé que t'agraden més els Beatles, /però a mi no em crucifiques, /que qui fa tot el que pot no està obligat a més'. És molt divertida.

P: A mi m'agrada molt, però també et diria que és la cançó que menys ha agradat als primers que han escoltat el disc. Nosaltres ho sabíem, però amb aquesta temàtica ens abellia fer un tema rapejat molt dels anys noranta, amb un ritme matxucant.

És un tema molt old school però la gràcia és barrejar-lo amb els Beatles.

T.F: Això fa que siga molt melòdic.

P: Si algú ens preguntara de què va la cançó, li respondria que no va de res. Simplement, ens abellia fer-la.

D'altra banda, també és un disc irònic, i la cançó "Tobogan" n'és el cim. Parla de Rafa Nadal que en la seua megamansió no té un tobogan en la piscina. Com se't va ocórrer aquest concepte?

P: Se'm va ocórrer fa molts anys, escoltant una cançó d'**Oques Grasses**, "Cul": "Jo vull ser Papa, jo vull ser Rei. /Vull ser la nòvia d'un home folrat". I hi ha un moment en què diu "vull un tobogan". Vaig pensar que seria guai escriure una cançó sobre aquest concepte. Per a la temàtica em vaig inspirar en un viatge que vam fer a Mallorca per actuar. Des d'una platja vèiem les mansions en els penya-segats, totes tancades. Els amos igual hi van sols set dies l'any. I el baixista Natxo Císcar va dir: "Per què volen tant? Amb la meitat en tindrien prou". Però a les mansions els faltava un tobogan...

L'inici és una base balkan disco, però el tall acaba amb uns cors molt pop.

P: Són com dues cançons en una. A més, la segona part té un rotllo molt psicodèlic que ens va recordar un grup com **Antònia Font**, de qui som fans absoluts.

També hi ha un tribut a Obús: "Vamos muy bien: borrachos como cubas y qué' del seu tema "Vamos muy bien".

P: Ho ha pillat? Al principi jo vaig pensar més aviat en **Siniestro Total**, que té unes tornades brutals, però al final em va venir la cançó d'**Obús** barrejada amb la imitació d'accent anglès de la cançó "Islas Baleares" d'**Antònia Font**. Aquell final de la cançó, personalment, és una de les coses que més m'agraden del disc *Lamparetes* (Robot Innocent, 2011). I d'entre les idees que se m'han ocorregut per a les lletres de *Llepolies*, és de la que estic més satisfet ara mateix.

Són els tipus de llibertats que, per estatus, ja us podeu permetre.

P: En aquest disc la filosofia ha estat de fer el que ens abellira.

T.F: Vam tindre un debat sobre si en la música ha de ser tot matemàtic... I no passa res, ha quedat guapíssim. Ens ha semblat un disc molt divertit i arriscat.

P: Crec que culmina i millora els dos treballs anteriors. Ha estat una manera de dir que arribats ací ja podem fer el que vulguem.